

חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000*

1. חוק זה נועד לקדם את השוויון ולמנוע הפליה בכניסה למקומות ציבוריים ובהספקת מוצרים ושירותים. מטרה

2. (א) בחוק זה - הגדרות

"מוגבלות" - לקות פיזית, נפשית או שכלית, כמשמעותה בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998¹;

"מעמד אישי" - היות אדם רווק, נשוי, גרוש או אלמן;

"מקום ציבורי" - כל מקום המיועד לשימוש הציבור, לרבות אתר תיירות, בית מלון, אכסניה, בית הארחה, גן ציבורי, מסעדה, בית קפה, אולם המשמש למופעי בידור ותרבות, מוזיאון, ספרייה, דיסקוטק, אולם או מיתקן ספורט, בריכת שחיה, קניון, חנות, מוסך וכן מקום המציע שירותי תחבורה ציבורית;

"שירות ציבורי" - שירותי תחבורה, תקשורת, אנרגיה, חינוך, תרבות, בידור, תיירות ושירותים פיננסיים, המיועדים לשימוש הציבור;

"שירותים פיננסיים" - שירותי בנקאות, מתן אשראי וביטוח;

"שירותי תחבורה" - אוטובוסים, רכבות, תובלה אווירית, אניות, שירותי הסעה והשכרת רכב.

(ב) לענין סעיף זה, "ציבור" - ציבור בלתי מסוים; ואולם לא ייחשב מקום או שירות כמקום או שירות שאינם עומדים לשימוש הציבור בשל שלילת השימוש או הכניסה מחמת עילות הפליה המנויות בסעיף 3.

3. (א) מי שעיסוקו בהספקת מוצר או שירות ציבורי או בהפעלת מקום ציבורי, לא יפלה בהספקת המוצר או השירות הציבורי, במתן הכניסה למקום הציבורי או במתן שירות במקום הציבורי, מחמת גזע, דת או קבוצה דתית, לאום, ארץ מוצא, מין, נטיה מינית, השקפה, השתייכות מפלגתית, מעמד אישי, הורות או מוגבלות. איסור הפליה

(ב) לענין חוק זה, אחת היא אם העיסוק נעשה למטרת רווח או שלא למטרת רווח ואם נגבה או לא נגבה תשלום תמורת הספקת המוצר או השירות הציבורי, הפעלת המקום הציבורי, מתן הכניסה למקום הציבורי או מתן השירות במקום הציבורי.

(ג) בחוק זה, "מי שעיסוקו" - לרבות בעלים, מחזיק או מנהל של עסק, וכן האחראי בפועל על הספקת המוצר או השירות הציבורי או על הפעלת המקום הציבורי או הכניסה אליו.

(ד) אין רואים הפליה לפי סעיף זה -

(1) כאשר הדבר מתחייב מאופיו או ממהותו של המוצר, השירות הציבורי או המקום הציבורי;

(2) כאשר הדבר נעשה על ידי ארגון או מועדון, שאינו למטרת רווח, ונעשה לשם קידום צרכים מיוחדים של הקבוצה שאליה משתייכים החברים במועדון או בארגון, ובלבד שצרכים מיוחדים כאמור אינם נוגדים את מטרת החוק;

* נתקבל בכנסת ביום י"ד בכסלו התשס"א (11 בדצמבר 2000); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2871, מיום י' באייר התשס"ט (15 במאי 2000), עמ' 370. ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

(3) בקיומן של מסגרות נפרדות לגברים או לנשים, כאשר אי הפרדה תמנע מחלק מן הציבור את הספקת המוצר או השירות הציבורי, את הכניסה למקום הציבורי, או את מתן השירות במקום הציבורי, ובלבד שההפרדה היא מוצרית, בהתחשב, בין השאר, באופיו של המוצר, השירות הציבורי או המקום הציבורי, במידת החיוניות שלו, בקיומה של חלופה סבירה לו, ובצורכי הציבור העלול להיפגע מן ההפרדה.

4. מי שעיסוקו בהספקת מוצר או שירות ציבורי או בהפעלת מקום ציבורי, לא יפרסם מודעה שיש בה משום הפליה אסורה לפי סעיף 3.

5. (א) מעשה או מחדל בניגוד לסעיפים 3 ו-4 הם עוולה אזרחית, והוראות פקודת הניזקין [נוסח חדש]², יחולו עליהם, בכפוף להוראות חוק זה.

(ב) בית המשפט רשאי לפסוק בשל עוולה לפי חוק זה פיצוי שלא יעלה על 50,000 ש"ח, בלא הוכחת נזק; סכום זה יעודכן ב-16 בכל חודש, בהתאם לשיעור שינוי המדד החדש לעומת המדד הבסיסי; לענין סעיף קטן זה -

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"המדד החדש" - מדד החודש שקדם לחודש העדכון;

"המדד הבסיסי" - מדד חודש אוקטובר 2000.

6. הוכיח התובע בהליך אזרחי לפי חוק זה אחד מאלה, חזקה שהנתבע פעל בניגוד להוראות סעיף 3, כל עוד לא הוכיח אחרת:

(1) הנתבע סירב לספק מוצר או שירות ציבורי, מנע כניסה למקום ציבורי או סירב לתת שירות במקום ציבורי, לאחר שבירר פרטים הנוגעים לעילות ההפליה המנויות בסעיף 3;

(2) הנתבע סירב לספק מוצר או שירות ציבורי, מנע כניסה למקום ציבורי או סירב לתת שירות במקום ציבורי, לנמנים עם קבוצה המאופיינת לפי עילה מעילות ההפליה המנויות בסעיף 3, ולא סירב כאמור, באותן נסיבות, למי שאינם נמנים עם אותה קבוצה;

(3) הנתבע התנה הספקת מוצר או שירות ציבורי, כניסה למקום ציבורי או מתן שירות במקום ציבורי, לנמנים עם קבוצה המאופיינת לפי עילה מעילות ההפליה המנויות בסעיף 3, בקיום תנאי אשר לא נדרש ממי שאינם נמנים עם אותה קבוצה.

7. (א) תובענה בשל עוולה לפי חוק זה יכול שתוגש בידי תאגיד העוסק בהגנה על זכויותיו של מי שאסור להפלותו לפי חוק זה, ובלבד שאם עילת התביעה היא הפליה כלפי אדם מסוים, אותו אדם הסכים לכך.

(ב) בתובענה בשל עוולה לפי חוק זה רשאי בית המשפט לתת לתאגיד כאמור בסעיף קטן (א) להשמיע את דברו, בדרך שיוורה.

8. מקום שהעוולה נעשתה על ידי תאגיד, יהיה אדם אחראי גם לעוולה, אם היה. אותה שעה מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או עובד בכיר האחראי לנושא הנדון, אלא אם כן הוכיח שניים אלה:

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

(1) העוולה נעשתה שלא בידיעתו;

(2) הוא נקט אמצעים סבירים בנסיבות הענין כדי למנוע את העוולה.

9. (א) העובר על הוראות סעיף 3, דינו - כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977³ (להלן - חוק העונשין).

עונשין

(ב) בית המשפט שהרשיע אדם בעבירה לפי סעיף קטן (א) רשאי, נוסף על כל עונש אחר, לצוות על הפסקת העיסוק בעסק שאותו אדם הוא בעליו, מחזיקו, מנהלו, או האחראי בפועל בו, לתקופה שיקבע, ובלבד שמצא כי האדם הורשע לפני מועד ביצוע העבירה האמורה, בעבירה לפי אותו סעיף קטן.

(ג) המפרסם מודעה בניגוד להוראות סעיף 4, דינו - כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א1) לחוק העונשין.

10. (א) בהליך בשל הפליה מחמת נטיה מינית לפי חוק זה, רשאי בית המשפט, מנימוקים שיירשמו, לדון בהליך בדלתיים סגורות.

דין בדלתיים סגורות

(ב) החליט בית המשפט על עריכת הדיון בדלתיים סגורות, יחולו הוראות סעיפים 68(ד), 70(א) ו-70(ו) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984⁴.

11. לענין חוק זה דין המדינה כדין כל אדם.

דין המדינה

12. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מתוקפו של חיקוק אחר האוסר הפליה.

שמירת דינים

13. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה.

ביצוע

14. בחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996⁵, אחרי סעיף 28 יבוא:

תיקון חוק זכויות החולה

"עוולה אזרחית 28א. הפרת הוראות סעיף 4 לחוק זה, יראו אותה גם כעוולה לפי חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000".

יוסף ביילין
שר המשפטים

אהוד ברק
ראש הממשלה

אברהם בורג
יושב ראש הכנסת

משה קצב
נשיא המדינה

³ סי"ח התשל"ז, עמ' 226.

⁴ סי"ח התשמ"ד, עמ' 198.

⁵ סי"ח התשנ"ו, עמ' 327.